

Tlačová správa

Luxemburg 10. septembra 2020

Investičná stratégia Číny: EÚ by mala posilniť svoju reakciu, konštatujú audítori

V novom preskúmaní, ktoré bolo uverejnené dnes, Európsky dvor audítorov (EDA) analyzuje riziká – predovšetkým hospodárskeho a politického charakteru – a príležitosti, ktoré pre EÚ prináša štátom riadená investičná stratégia Číny. Audítori upozorňujú, že EÚ čelí pri riadení reakcie niekoľkým výzvam vrátane toho, ako lepšie vymedziť, vykonávať a sledovať svoju vlastnú stratégiu vo vzťahu k Číne a ako skoordinať opatrenia inštitúcií EÚ a jednotlivých členských štátov vyplývajúce z ich dvojstranných vzťahov s Čínou. Takisto poukazujú na to, že údaje o čínskych investíciách v EÚ nie sú úplné a že je potrebné dôkladne zmapovať riziká a príležitosti.

Čína realizuje od 80. rokov 20. storočia investičnú stratégiu, ktorá podporuje jej štátom vlastnené podniky a súkromné spoločnosti, aby investovali do strategických odvetví v zahraničí. Jej dvomi hlavnými piliermi sú iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta (*Belt and Road Initiative*) zameraná na prepojenosť a stratégia v oblasti priemyslu *Made in China 2025*. Obe majú za cieľ zabezpečiť hospodársky rast a vplyv krajiny. Európske inštitúcie prijali v reakcii na ne niekoľko iniciatív, z ktorých najnovšia z roku 2019 (strategická vízia pre vzťahy medzi EÚ a Čínou) predstavuje zmenu tónu vo vzťahoch medzi EÚ a Čínou a Čína je v nich označovaná za partnera a zároveň systémového súpera. Členské štáty okrem toho spolupracujú s Čínou dvojstranne, často v súlade s vlastnými vnútroštátnymi záujmami a bez toho, aby o tom informovali Komisiu, hoci je to ich povinnosť. Takýto roztrieštený prístup neumožňuje presadzovať hospodársky vplyv, ktorý má EÚ, keď postupuje jednotne. V tejto súvislosti audítori zdôrazňujú, že osobitnou výzvou pre EÚ je postupovať včas a koordinovane v prípadoch, keď by bolo výhodné reagovať jednotne – ako v prípade bezpečnosti sietí 5G.

„Z Číny sa stal na medzinárodnej scéne dôležitý ekonomický aktér a vzťahy medzi EÚ a Čínou budú mať v nadchádzajúcich rokoch vplyv na životy občanov a hospodárstvo EÚ,“ uviedla Annemie Turtelboom, členka EDA zodpovedná za toto preskúmanie. „Účinná reakcia na tento geopolitický posun by si vyžadovala, aby EÚ posilnila svoju stratégiu voči Číne a členské štáty konali spoločne s inštitúciami EÚ ako Únia.“

Čínske investície v EÚ sa posledné dve desaťročia zvýšili a môžu mať pozitívny vplyv na európske ekonomiky, napríklad v podobe podpory rastu a pracovných miest. Investície však smerujú do odvetví so strategickým významom vrátane energetiky, telekomunikácií, prístavov a železníc. Navyše za viac než polovicou týchto investícií v EÚ sú čínske štátom vlastnené podniky. Podľa pravidiel EÚ by sa takéto subvencie, ak by ich poskytoval členský štát, považovali za štátnu pomoc. Tento rozdiel v zaobchádzaní môže narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu EÚ a Únii sťažuje dosiahnutie rovnakých podmienok pre svoje podniky a investície.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body preskúmania Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie preskúmania je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Audítori určili niekoľko prvkov, ktoré sú prekážkou pre informovanú tvorbu politiky EÚ vo vzťahu k Číne. Poukazujú na to, že bolo zložité získať prehľad investícií, ktoré sú súčasťou čínskej štátom riadenej investičnej stratégie v EÚ, a to čiastočne z dôvodu fragmentovaných a neúplných údajov. Inštitúcie EÚ okrem toho zatiaľ neuskutočnili formalizovanú komplexnú analýzu rizík a príležitostí, ktoré vyplývajú z investičnej stratégie Číny.

Prehľad rizík a príležitostí zostavený audítormi – prvý svojho druhu – zahŕňa 18 politických, hospodárskych, sociálnych, právnych a environmentálnych rizík, ako napríklad nadmerná zadlženosť členských štátov Číny či nútený transfer technológií firmami. Keby sa tieto riziká stali skutočnosťou, mali by negatívny vplyv na reciprocitu a rovnaké podmienky. Na tri z týchto rizík (medzery alebo duplikácie v infraštruktúre pre pripojenie, otrasy v dodávateľských reťazcoch EÚ a prenos chorôb) sa zatiaľ navyše nevzťahuje žiadne súčasné opatrenie Komisie či Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. V tom istom prehľade audítori vymedzili 13 príležitostí pre EÚ v politickej a hospodárskej oblasti.

Audítori upozorňujú, že EÚ bude v budúcnosti v reakcii na štátom riadenú investičnú stratégiu Číny čeliť šiestim výzvam, a to konkrétne ako:

- poskytovať úplnejšie a aktuálne údaje o čínskych investíciách v EÚ,
- zrealizovať komplexnú analýzu rizík a príležitostí,
- lepšie vykonávať svoju vlastnú stratégiu – najmä opatrenia na presadzovanie reciprocity a predchádzanie narúšajúcim účinkom na vnútorný trh EÚ – a vyriešiť zostávajúce riziká,
- posudzovať potreby financovania a sledovať výdavky,
- zlepšiť monitorovanie, hodnotenie a podávanie správ,
- lepšie koordinovať reakciu inštitúcií EÚ a členských štátov.

Poznámky pre redaktorov

EÚ je najväčším obchodným partnerom Číny, zatiaľ čo Čína je druhým najväčším obchodným partnerom EÚ. EÚ je odhodlaná zabezpečiť reciprocitu obchodu s Čínou a rovnaké podmienky. Avšak pokiaľ ide o zahraničné investície, čínsky trh je v porovnaní s EÚ menej otvorený. Takisto existujú obavy, že čínske štátom riadené investície v členských štátoch môžu narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu EÚ.

Inštitucionálna reakcia EÚ na investičnú stratégiu Číny je založená na troch strategických dokumentoch, v ktorých sa vymedzuje 74 opatrení, z nich väčšina má zabezpečiť reciprocitu a rovnaké podmienky (17), udržateľný rozvoj a dobrú správu vecí verejných (16) a prehĺbenie spolupráce v oblasti mieru a bezpečnosti (10). Individuálne reakcie členských štátov na investičnú stratégiu Číny zahŕňajú štyri hlavné oblasti: memorandá o porozumení týkajúce sa spolupráce v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta, dvojstranné zmluvy o investíciách, vnútroštátne preverovanie priamych zahraničných investícií a národné strategické dokumenty. Čína vytvorila rámec pre spoluprácu so skupinou 17 európskych krajín (tzv. 17 + 1) vrátane kandidátskych krajín zo západného Balkánu. Memorandá o porozumení s Čínou týkajúce sa spolupráce v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta podpísalo 15 členských štátov.

Preskúmanie EDA č. 3/2020 – Reakcia EÚ na štátom riadenú investičnú stratégiu Číny, je dostupné na webovom sídle EDA eca.europa.eu v 23 jazykoch EÚ, spolu s video rozhovorom a podcastom so zodpovednou členkou EDA. Nejde o audit, ale o preskúmanie verejne dostupných informácií, ktoré bolo ukončené pred vypuknutím pandémie COVID-19. Informácie o opatreniach EDA prijatých v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 nájdete [tu](#).

Kontakt pre tlač: Damijan Fišer e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu tel.: (+352) 4398 45 510 mobil: (+352) 621 55 22 24